

**A guide to
teenage immunisations
from 12–18 years of age**

**Gidas apie
paauglių imunizacijos skiepus
nuo 12-18 metų**

2008 leidimas

Informacija apie
stabilgès, difterijos ir
poliomielito vakcinas

LITHUANIAN

healthier
scotland
SCOTTISH GOVERNMENT

Leidiny s atspausdintas Œkotijos vyriausybės užsakymu. Leidėjas: NHS Health Scotland, padedant Œkotijos sveikatos saugumo skyriui (Health Protection Scotland).

Gavus leidimą, ši informacija buvo adaptuota pagal Department of Health Publications publikuotą medžiagą.

© NHS Health Scotland 2007, 2008

ISBN: 978-1-84485-358-8

NHS Health Scotland

Edinburgo ofisas:

Woodburn House
Canaan Lane
Edinburgh EH10 4SG

Glasgo ofisas:

Elphinstone House
65 West Regent Street
Glasgow G2 2AF

Turinys

Šis leidinys pasakoja apie visus planinės imunizacijos skiepus skirtus paaugliams nuo 12-18 metų.

Įvadas	2
Atsakymai į jūsų klausimus	4
Vaikų imunizacijos programa	6
Td/IPV vakcina	6
Saugokitės meningito ir kraujo užkrėtimo	12
Ruošiatės važiuoti į užsienį?	18
Terminų sąrašas	22

Ivadas

Šis gidas skirtas vaikams nuo 12 iki 18 metų, bei jų tėvams ar globėjams. Čia pateikiama informacija apie:

- stabligės, difterijos ir poliomiélito imunizaciją, kuri siūloma paaugliams norint sustiprinti vaikystėje gautų skiepų veiksmingumą
- šios imunizacijos būtinybę
- galimus vakcinacijos šalutinius poveikius.

Publikacijoje taip pat paminėtos kitos paaugliams siūlomos vakcinos bei pateikiami atsakymai į dažniausiai pasitaikančius klausimus.

Jei turite kokių tai klausimų apie bet kurią leidinyje aprašomą vakciną, prašome pasikalbėti su savo gydytoju, mokyklos medicinos seserim arba poliklinikos sesele.

Be to, galite apsilankyti

www.healthscotland.com/immunisation

arba skambinti nemokamu **NHS Helpline** pagalbos telefonu **0800 22 44 88** (tekstofonas 18001 0800 22 44 88).

Nuo 2008 metų rugsėjo mėnesio Škotijoje gyvenančioms mergaitėms bus siūloma žmogaus papilomos viruso (ŽPV – ang. HPV) vakcina. Ši vakcina padės jas apsaugoti nuo gimdos kaklelio vėžio, kai jos bus vyresnės. Pagal numatytą programą, ši imunizacija bus suteikiama mergaitėms nuo 12 iki 13 metų amžiaus, antraisiais vidurinės mokyklos metais.

Priedo, pagal trejų metų pasivijimo programą, visos Škotijoje gyvenančios mergaitės nuo 12 iki 17 metų bus taip pat pakviestos gauti ŽPV vakciną.

Daugiau informacijos rasite www.fightcervicalcancer.org.uk, arba skambinkite nemokamu **NHS Helpline** pagalbos telefonu **0800 22 44 88**.

Atsakymai į jūsų klausimus

Kodėl mums būtina imunizacija?

Dėka nacionalinės imunizacijos programos, JK išnyko tokios pavojingos ligos, kaip poliomielitas. Tačiau, visuomet yra galimybė, kad šios ligos sugriš – jos vis dar egzistuoja daugelyje pasaulio šalių.

Būtent dėl šios priežasties yra labai svarbu pasisaugoti. Jungtinėje Karalystėje šios ligos kontroliuojamos dėka plačiai vykdomos imunizacijos.

Koks vakcinų poveikis?

Vakcinose yra maža dalis ligą sukeliančios bakterijos arba viruso, arba nedidelis kiekis cheminių medžiagų, kurias gamina bakterija. Vakcinos paskatina organizmo imuninę sistemą gaminti antikūnius (medžiagas naikinančias infekciją ir ligas). Jei jūs užsikrečiate, antikūniai atpažįsta užkratą ir yra pasiruošę jus apsaugoti.

Vaikų Imunizacijos Programa

Td/IPV vakcina

Papildoma vakcinacija nuo 12 iki 18 metų

Td/IPV vakcina apsaugo nuo trijų skirtingų ligų – stabligės, difterijos ir poliomielite.

Kas yra stabligė?

Stabligė – tai skausminga liga, atakuojanti nervų sistemą. Ji gali sukelti raumenų spazmus ir kvėpavimo sutrikimus bei gali baigtis mirtimi. Stabligę sukelia bakterijos, kurios paprastai randamos dirvoje ir mėšle. Jos gali patekti į žmogaus organizmą per atviras žaizdas ar įpjovimus. Stabligė neužsikrečiama nuo ja sergančio žmogaus.

Kas yra difterija?

Difterija yra sunki liga, kuri paprastai prasideda gerklės skausmu, galinčiu greitai sukelti kvėpavimo sutrikimus. Liga gali pakenkti širdžiai ir nervų sistemai, bei, itin sunkiais atvejais, ji gali baigtis mirtimi. Prieš pradėdant vakcinaciją nuo difterijos JK, kasmet šalyje buvo užregistruojama iki 70,000 difterijos atvejų, iš kurių maždaug 5,000 buvo mirtini.

Kas yra poliomielitas?

Poliomielitas - tai virusas, kuris atakuodamas nervų sistemą gali negrįžtamai paralyžuoti raumenis. Patekęs į krūtinės ląstos raumenis arba smegenis, poliomielitas gali sąlygoti mirtį. Prieš poliomielito vakciną įvedimą, epidemijos antplūdžio metais, JK pasitaikydavo netgi 8,000 poliomielito ligos atvejų. Dėl atkakliai tęsiamos vakcinavimo programos, jau 20 metų šalyje neužfiksuota natūralios poliomielito infekcijos atvejų (paskutinis atvejis buvo 1984 metais).

Jei mane imunizavo nuo stabligės, difterijos ir poliomielito vaikystėje, ar aš vis dar apsaugotas?

Gali būti, kad jūs vis dar dalinai apsaugotas, bet reikalinga pastiprinančios vakcinės dozė. Šiuo skiepu bus užbaigta jūsų planinė imunizacija ir sumažinta galimybė užsikrėsti šiomis ligomis ateityje.

Kiek pastiprinančių vakcinų man reikia?

Norint tinkamai paruošti ir išsaugoti imuninę sistemą, jums reikalingos viso penkios stabligės, difterijos ir poliomielito vakcinų dozės. Jūs turėjote gauti:

- pirmas tris dozes kūdikystėje
- ketvirtą dozę kai jums sukako 3 metai ir 4 mėnesiai, prieš pradėdant lankyti mokyklą
- penktą dozę šiuo metu.

Jei manote, kad negavote visų aukščiau minėtų dozių, ar kitų imunizacijos vakcinų, pasikalbėkite su savo mokyklos medicinos seserimi arba su savo gydytoju.

Ar ateityje man reikės daugiau pastiprinančių vakcinų?

Ateityje jums tikriausiai nereikės papildomų šių vakcinų skiepų. Tačiau, jei ketinate keliauti į tam tikras šalis, gali būti reikalingos papildomos kitų vakcinų dozės. Pasiteiraukite pas medicinos seserį savo poliklinikoje.

Kaip bus suleista pastiprinanti Td/IPV dozė?

Skiepas bus suleistas į viršutinę rankos dalį. Niekam nepatinka injekcijos, bet viskas bus atlikta labai greitai. Adatos būna labai nedidelės, todėl pajusite tik mažą įgėlimą. Jei jaudinatės dėl paties dūrio, galite apie tai pasikalbėti su skiepus atliekančia medicinos seserimi arba gydytoju.

Ar yra kokių nors priežasčių, dėl kurių neturėčiau būti imunizuotas nuo stabligės, difterijos ar poliomielite?

Yra tik keletas priežasčių, pateisinančių Td/IPV vakcinos vengimą paauglystėje.

Negalima skiepytis, jeigu:

- anksčiau suleidus vakciną, užfiksuotas anafilaksinis šokas
- užfiksuotas anafilaksinis šokas sureagavus į neomiciną, streptomiciną, ar polimiksiną B (labai mažos šių antibiotikų dozės gali būti vakcinų sudėtyje).

Nėra jokių kitų priežasčių, dėl kurių reikėtų vengti šių vakcinų. Jei vis tiek nerimaujate, pasikalbėkite su medicinos seserimi arba gydytoju.

Ką daryti, jei vakcinavimo dieną sergu?

Jei susirgimas nėra rimtas, pavyzdžiui, peršalimas, skiepus atidėti neverta. Jei karščiuojate, atidėkite skiepus iki pasveiksite. Karščiavimas ir vakcina – nepageidautinas derinys, be to, organizmas gavęs vakciną, gali dar labiau sukarščiuoti.

Jei jūs:

- turite kraujo krešėjimo sutrikimą
- patyrėte konvulsijas (priepuolius), **nesusijusius** su karščiavimu,

skiepus vengti nereikia, bet gali būti reikalinga papildoma rūpyba. Todėl, prieš bet kokią imunizaciją, būtina pasitarti su gydytoju ar medicinos seserimi.

Ar šios vakciną turi šalutinių poveikių?

Po injekcijos, dūrio vieta gali ištinti, parausti arba būti jautresnė, nei įprasta. Kartais gali atsirasti mažas beskausmis guzelis, kuris išnyksta per kelias savaites. Retkarčiais būna sunkesnių komplikacijų, kaip pavyzdžiui, pakyla temperatūra, pradeda pykinti, pabrinksta liaukos.

Jei po skiepus blogai jaučiatės, išgerkite paracetamolio arba ibuprofeno vaistų. Įdėmiai perskaitykite naudojimo instrukcijas ant buteliuko ir išgerkite jūsų amžiui rekomenduojamą kiekį. Jei reikia, praėjus keturioms ar šešioms valandoms, galite vėl išgerti antrą dozę. Jei po antrosios dozės temperatūra vis dar nekrenta, pasikalbėkite su savo gydytoju arba skambinkite **NHS 24** telefonu **08454 24 24 24**.

Atminkite, kad vaikams iki 16 metų amžiaus negalima gerti vaistų, kurių sudėtyje yra aspirino.

Ar šiose vakcinose yra tiomersalio?

Ne. Šios vakcinose sudėtyje tiomersalio nėra. Tiomersalis yra merkurio pagrindu pagamintas konservantas (žr. žodynėlį, psl. 22).

Ar tai vienintelė imunizacija, kurią turiau gauti dabar?

Kai eisite pasiskiepyti pastiprinančia Td/IPV vakcina, būtų gerai tuo pačiu pasiteirauti pas savo medicinos seserį arba gydytoją, ar jau gavote visas jūsų amžiaus vaikui rekomenduojamas planines vakcinas. Pavyzdžiui, MMR (tymų, kiaulytės ir raudonukės), MenC, ŽPV (būtina tik mergaitėms) ir, kai kuriems žmonėms – hepatito B vakcinas.

Ypatingai svarbu pasitikrinti, ar gavote visas MMR vakcinas, kadangi kai kurie paaugliai neturėjo dviejų MMR dozių. Tai gali sukelti kiaulytės epidemiją paauglių ir jaunų žmonių tarpe.

Jei niekada nebuvote skiepytas MMR vakcina, reikėtų suleisti vieną dozę dabar, o antrą – po vieno mėnesio. Po imunizacijos MMR vakcina, šalutinius poveikius galite jausti net šešių savaičių bėgyje. Simptomai gali būti panašūs į šių ligų sukeltus simptomus, bet jie bus žymiai švelnesni. Jei jums kas nors kelia nerimą, apie tai pasikalbėkite su savo mokyklos medicinos seserimi arba gydytoju.

Taip pat reikėtų pasikalbėti su gydytoju ar mokyklos medicinos seserimi, jeigu jūsų imuninė sistema nusilpusi, kadangi jums buvo atlikta organo persodinimo operacija, ar esate gydomas nuo rimtos ligos, kaip pavyzdžiui, vėžio arba, jeigu sergate ligomis, veikiančiomis imuninę sistemą, kaip pavyzdžiui, sunkaus pirminio imuninės sistemos nepakankamumo atveju. Jūsų gydytojas ar medicinos sesuo privalės pasitarti su specialistu, prieš suleižiant gyvas vakcinas.

Saugokitės meningito ir kraujo užkrėtimo

Tiek meningitas, tiek ir kraujo užkrėtimas (sepsis) – sunkios ligos. Svarbu mokėti pažinti jų apraiškas ir simptomus, bei žinoti ką tokiu atveju daryti. Pirmieji šių ligų simptomai primena persišaldymą arba gripą (karščiavimas, vėmimas, irzlumas ir nerimas). Tačiau, meningitu ar kraujo užkrėtimu susirgusio žmogaus būklė per keletą valandų gali tapti itin sunki. Todėl **yra be galo svarbu žinoti šių ligų apraiškas bei simptomus ir kviestis skubią medicinos pagalbą.**

Kas yra meningitas?

Meningitas yra smegenų žievės infekcija. Meningito sukėlėjais gali būti keleto rūšių bakterijos ar virusai.

Į organizmą patekusi meningokokinė bakterija gali sukelti tokias ligas, kaip meningitas, kraujo užkrėtimas (sepsis), perikarditas (širdiplėvės uždegimas) ir artritas (sąnarių uždegimas). Jei spėjate, kad susirgote meningitu, reikia skubiai kviesti pagalbą.

Kas yra kraujo užkrėtimas (sepsis)?

Kraujo užkrėtimas yra labai rimta liga, kurią sukelia į kraują patekęs užkratas. Ligos požymiai – šaltos rankos ir pėdos, išblyškusi oda, vėmimas ir greiti miego antplūdžiai, bei sunkumai žadinant iš miego. Liga gali progresuoti labai greitai. Jei pastebėjote šiuos sepsio požymius, skubiai kvieskite pagalbą.

Meningito ir sepsio požymiai ir simptomai yra išvardinti sekanciam puslapyje. Yra svarbu prisiminti, kad ne kiekvienam pasireikš visi nurodyti simptomai ir, kad jie gali pasirodyti skirtinga eilės tvarka. Jei pastebėjote, kad žmogus turi keletą šių simptomų, ypač raudonos ar violetinės spalvos dėmės, skubiai kvieskitės medikų pagalbą.

Jei negalite susisiekti su savo gydytoju, arba, jeigu vis dar jaudinatės po to, kai jums buvo duoti patarimai, pasikliaukite savo bloga nuojauta ir nuvežkite savo vaiką į artimiausios ligoninės pirmosios pagalbos punktą.

Kūdikiai, susirgę meningitu, gali turėti pagrinde šiuos simptomus:

- aukšto tono, dejuojantis verksmas
- paėmus ant rankų, kūdikis irzlus
- galvoje išsipūtęs maumenėlis
- mieguistumas ir vangumas - sunku pažadinti
- išglebęs ir vangus, arba įsitempęs su staigiais judesiais
- atsisako valgyti, vemia
- oda pabalusi, nusėta dėmių arba mėlynuoja
- išbėrimas (žr. „testo su stikline“ aprašymą psl. 16)
- karščiavimas.

Kūdikiai, susirgę kraujo užkrėtimu, gali turėti pagrinde šiuos simptomus:

- padažnėjęs arba neįprasto ritmo kvėpavimas
- oda pabalusi, dėmėta arba mėlynuoja
- karščiavimas, šaltos rankos ir pėdos
- drebulys
- vėmimas, atsisako valgyti
- raudonos arba violetinės dėmės, kurios neišnyksta paspaudus (žr. „testo su stikline“ aprašymą psl. 16)

- skausmas arba irzlumas dėl raumenų, galūnių/sąnarių skausmo
- išglebimas
- gilus mieguistmas.

Vyresnio amžiaus vaikų, paauglių ir suaugusiųjų simptomai sergant meningitu gali būti tokie:

- sustabarėjęs kaklas (patikrinkite, ar gali lūpomis pasiekti savo kelius, ar keliais paliesti savo kaklą)
- intensyvus galvos skausmas
- ryškios šviesos vengimas
- vėmimas
- karščiavimas
- mieguistumas, sulėtėjusi reakcija ir sumišimas
- išbėrimas (žr. „testo su stikline“ aprašymą 16 puslapyje).

Vyresnio amžiaus vaikų, paauglių ir suaugusiųjų simptomai sergant kraujo užkrėtimu gali būti tokie:

- mieguistumas, sulėtėjusi reakcija ar sumišimas
- stiprūs skausmai ir gėlimas rankose, kojose ir sąnariuose
- labai šaltos rankos ir pėdos
- drebulys
- greitas kvėpavimas
- raudonos arba violetinės spalvos dėmės, kurios neišnyksta paspaudus (žr. „testo su stikline“ aprašymą 16 puslapyje)
- vėmimas
- karščiavimas
- viduriavimas ir skrandžio spazmai.

Testas su stikline

Smarkiai prispauskite permatomos stiklinės sienelę prie išbėrimo vietos, taip kad matytumėte, ar spuogai blunka ar praranda spalvos ryškumą juos suspaudus. Jei spalva nekinta, nedelsiant kreipkitės į savo gydytoją.

Dėmes ir išbėrimą sunkiau pastebėti ant tamsios odos, taigi geriau tikrinti labiau nublukusias vietas, kaip pavyzdžiui, rankų delnus, kojų pėdas ir odą aplink akis. Bet kokie spuogeliai ar išbėrimas gali iš pradžių blukti, tad norint įsitikinti - karts nuo karto tikrinkite vėl.

Tačiau, įsidėmėkite, kad išbėrimas atsiranda ne visais atvejais.

Kur galiu gauti daugiau informacijos?

Galite kreiptis patarimų į savo gydytoją, medicinos seserį ar patronažinę seselę, arba apsilankykite www.nhs24.com/meningitis. Be to, galite skambinti nemokamu **NHS Helpline** pagalbos telefonu **0800 22 44 88**.

Jei įtariate, kad sergate meningitu ar turite kraujo užkrėtimą – skubiai ieškokite medicininės pagalbos. Pasikalbėkite su savo gydytoju, ar bet koku metu skambinkite NHS 24 telefonu 08454 24 24 24.

Informaciją apie meningitą taip pat teikia žemiau nurodytos organizacijos.

Meningitis Trust

Nemokama 24h pagalbos linija: 0800 028 1828

www.meningitis-trust.org

Meningitis Research Foundation

Nemokama 24h pagalbos linija: 0808 800 3344

www.meningitis.org

Meningitis Association of Scotland

Telefonas ar faksas: 0141 427 6698

www.meningitis-scotland.org

Pasitikėkite savo instinktais.

Jeigu gavus patarimus, vis dar nerimaujate, pasitikėkite savo bloga nuojauta ir nuvežkite savo vaiką į artimiausios ligoninės pirmosios pagalbos punktą.

Ruošiatės važiuoti į užsienį?

Jei ruošiatės pasiimti vaiką į užsienį, pasitikrinkite, ar jau atliktos visos planinės vakcinacijos pagal jūsų amžiaus programą. Be to, jums gali reikėti papildomos imunizacijos.

Kaip galima anksčiau kreiptis į savo gydytoją poliklinikoje ar į kelionių kliniką (ang. „travel clinic“) (likus mažiausiai 6 savaitėms) dėl naujausios informacijos apie rekomenduotinus skiepus, kurių jums gali prireikti. Informaciją taip pat rasite NHS Scotland svetainėje, adresu **www.fitfortravel.nhs.co.uk**

Daugumą prieškelioninių vakcinų galima suleisti keturių savaitių laikotarpyje, bet reikia daugiau laiko, jei reikės skiepytis DTaP/IPV/Hib vakcinų dozėmis.

Net jei suvokiate, kad iki išvykimo neliko pakankamai laiko, vistiek patartina apsilankti klinikoje, siekiant gauti kuo daugiau apsaugos priemonių, bei gauti patarimų apie tai, kaip sumažinti galimybes apsirgti būnant užsienyje.

Gali reikėti imunizuotis ir nuo kitų ligų, kaip pavyzdžiui, nuo geltonosios karštinės. Kai kurios šalys prieš įvažiavimą reikalauja vakcinavimą patvirtinančio dokumento. Geltonosios karštinės vakcinavimo sertifikatai įsigalioja praėjus dešimt dienų po vakcinacijos.

Saugokitės maliarijos

Maliarija yra sunki, užkrečiama liga, kuria galima susirgti įgėlus uodams. Tai gali būti didžiulė tropinių kraštų problema. Jei vykstate į šalį, kurioje ši liga paplitusi, būtina imunizuotis.

Nėra imunizacijos būdų nuo maliarijos, vienok gydytojas jums rekomenduos, kokius antimaliarinius vaistus geriausia naudoti.

Nors antimaliariniai vaistai nesuteikia pilnos apsaugos, yra svarbu juos vartoti keliaujant į kai kurias pasaulio šalis.

Saugokitės uodų įgėlimo

Privalote daryti viską, kas įmanoma, norint apsisaugoti nuo uodų įgėlimų.

- Dieną ir naktį naudokite drabužius, pilnai dengiančius rankas ir kojas.
- Užpurškite ant odos uodus atbaidančio skysčio, bei naudokite insekticidu (priemonė vabzdžiams naikinti) suvilgytą apsauginį tinklą.

Daugiau informacijos purškiklius nuo uodų galite gauti vaistinėje.

Papildoma informacija

Skaitykite Sveikatos Ministerijos informacinį leidinį **Health advice for travellers**. Jį galite gauti pašte arba bet koku metu skambinkite DH Publications užsakymų telefonu 08701 555 455. Paskambinus, prašykite „T7 Health advice for travellers“.

Taip pat, galite gauti papildomos informacijos NHS Scotland svetainėje **www.fitfortravel.nhs.co.uk** bei Sveikatos Ministerijos svetainėje adresu **www.immunisation.nhs.uk/vaccines/travel_and_other**

Terminų sąrašas

Šiame sąrašė pateikiami paaiškinimai kai kurių terminų, susijusių su jūsų vaiko imunizavimu.

Aceliularinė kokliušo (pertussis) vakcina

Mėšlungiško kosulio vakcina, kurioje yra kokliušo bakterinių ląstelių dalelytės, kurios suteikia imunitetą paskiepytam organizmui.

Anafilaksinis šokas

Ūmi ir smarki alerginė reakcija, reikalaujanti skubios medicininės pagalbos.

DTaP/IPV vakcina, arba dTaP/IPV vakcina

Ši kombinuota vakcina saugo nuo keturių skirtingų ligų – difterijos, stabligės, kokliušo (mėšlungiškas kosulys) ir poliomielite. Ji gali būti sudaryta iš didelės difterijos vakcinės dozės (DTaP/IPV), arba iš mažos difterijos vakcinės dozės (dTaP/IPV), stabligės vakcinės, neląstelinės kokliušo ir inaktyvuotos poliomielite vakcinės. Tai papildoma vakcina, leidžiama ikimokyklinio amžiaus vaikams, sulaukus 3 metų ir 4 mėnesių.

DTaP/IPV/Hib vakcina

Tai kombinuota vakcina, galinti apsaugoti nuo penkių skirtingų ligų – difterijos, stabligės, kokliušo (mėšlungiškas kosulys), poliomielite ir Haemophilus influenzae b tipo (Hib). Ji sudaryta iš difterijos vakcinės, stabligės vakcinės, neląstelinės kokliušo vakcinės, inaktyvuotos poliomielite vakcinės bei Haemophilus influenzae b tipo vakcinės.

Hib/MenC vakcina

Tai kombinuota vakcina, apsauganti nuo Haemophilus influenzae b tipo (Hib) infekcijų ir nuo meningokokinių C (MenC) infekcijų.

Neutralizuota poliomielite vakcina (IPV)

Tai poliomielite vakcina, pagaminta iš nukenksmintų virusų.

MenC vakcina

Tai vienintelė vakcina, sauganti nuo meningokokinių C infekcijų.

Neomicinas

Tai vakcinose sudėtyje esantis antibiotikas, apsaugantis nuo bakterijų užkrato.

Pneumokokinė jungtinė vakcina (PCV)

Tai vakcina, apsauganti nuo infekcijų, kurias gali sukelti septyni pneumokokinių bakterijų tipai.

Polimiksinas B

Šis vakcinose esantis antibiotikas apsaugo nuo bakterijų užkrato.

Streptomicinas

Šis vakcinose esantis antibiotikas apsaugo nuo bakterijų užkrato.

Td/IPV vakcina

Ši kombinuota vakcina apsaugo nuo trijų skirtingų ligų – stabligės, difterijos ir poliomieliito. Ji turi stabligės vakciną, mažą dozę difterijos vakciną ir inaktyvuotą poliomieliito vakciną. Ji leidžiama paaugliams nuo 12 iki 18 metų amžiaus, siekiant papildomai sustiprinti jų imunitetą prieš šias ligas.

Tiomersalis

Tiomersalis yra merkurio pagrindu pagamintas konservantas, kuris naudojamas vakcinų gamyboje jau daugiau nei 60 metų. Tiomersalio nėra vakcinose, kurios JK naudojamos planinėje vakcinacijos programoje. Daugiau informacijos rasite adresu **www.immunisation.nhs.uk**

Toksoidas

Tai inaktyvuotas bakterinis toksinas, kuris stimuliuoja imuninę reakciją, jį naudojant vakcinoje.

Vakcinų padarytos žalos kompensavimo programa (ang. Vaccine Damage Payment Scheme)

Dažniausiai imunizavimas nepadarо jokios žalos, tačiau, labai retais atvejais, gali būti problemų. Vakcinų žalos atlyginimo programa sukurta norint padėti patyrusiems žala bei jų šeimoms, sprendžiant esamus ir ateities rūpesčius. Į jos sąrašą įtrauktos visos šiame leidinyje paminėtos vakcinų, išskyrus hepatito B vakciną. Prieš gaunant piniginę kompensaciją, reikia patenkinti keletą sąlygų. Daugiau informacijos šia tema galite gauti adresu:

Vaccine Damage Payments Unit
Department for Work and Pensions
Palatine House
Lancaster Road
Preston PR1 1HB
Tel: 01772 899 944
E-paštas: CAU-VDPU@dwp.gsi.gov.uk

Tolesni patarimai

Norėdami gauti daugiau patarimų apie imunizaciją, kreipkitės į savo gydytoją, medicinos seserį arba patronažinę seselę. Be to, galite skambinti nemokamu **NHS Helpline** telefonu **0800 22 44 88** (tekstofonas 18001 0800 22 44 88).

Daugiau informacijos rasite svetainėje
www.healthscotland.com/immunisation

ENGLISH

More information is available in other languages and formats at <http://www.healthscotland.com/publications>

If you do not have web access or need help to do this, contact your local NHS Board or phone the free **NHS Helpline** on **0800 22 44 88** (Textphone 18001 0800 22 44 88).

বাংলা BENGALI

<http://www.healthscotland.com/publications> তে অন্যান্য ভাষা এবং ফর্ম্যাট আরো তথ্য পাওয়া যায়।

আপনার কাছে ওয়েব সেখার সুযোগসুবিধা না থাকলে কিংবা তাতে সাহায্যের প্রয়োজন হলে **0800 22 44 88** (টেক্সফোন 18001 0800 22 44 88)তে বিনামূল্যে **NHS Helpline** (এনএইচএস হেল্পলাইনে) ফোন করুন কিংবা আপনার স্থানীয় NHS Board (এনএইচএস বোর্ডে) যোগাযোগ করুন।

中文 CHINESE

想得到更多关于该信息的不同语言或者格式的版本,请浏览以下网址 <http://www.healthscotland.com/publications>

如果你不能浏览互联网或者需要别人帮助你浏览互联网,请联系你本地的NHS(全民健康服务),免费**NHS**帮助热线是**0800 22 44 88**(文本电话 18001 0800 22 44 88)。

FRANÇAIS FRENCH

Pour obtenir de plus amples informations en d'autres langues et formats veuillez cliquer sur le lien suivant <http://www.healthscotland.com/publications>

Si vous n'avez pas accès à Internet ou avez besoin d'aide pour le faire, contactez votre agence locale NHS Board ou contactez le numéro gratuit du **NHS Helpline** au **0800 22 44 88** (Textphone 18001 0800 22 44 88).

LIETUVIŠKAI LITHUANIAN

Tolesnę informaciją galima rasti kitomis kalbomis ir kituose formatuose, adresu <http://www.healthscotland.com/publications>

Jei neturite priėjimo prie interneto, arba jeigu jums reikalinga pagalba, susisiekite su savo vietine Sveikatos Apsaugos Taryba (NHS Board), arba skambinkite nemokamu **NHS** pagalbos telefonu: **0800 22 44 88** (Tekstofonas: 18001 0800 22 44 88).

हिन्दी HINDI

अन्य भाषाओं और फॉर्मेट्स में अधिक जानकारी निम्नलिखित पते पर उपलब्ध है
<http://www.healthscotland.com/publications>

यदि आपके पास वेब एक्सेस नहीं है अथवा इसे करने के लिए मदद की जरूरत है, तो अपने स्थानीय NHS Board (एनएचएस बोर्ड) से संपर्क करें अथवा **0800 22 44 88** (टेक्स्टफोन 18001 0800 22 44 88) पर निःशुल्क **NHS Helpline** (एनएचएस हैल्पलाइन) को फोन करें.

POLSKI POLISH

Więcej informacji w innych językach i formatach znajdują Państwo na stronie internetowej <http://www.healthscotland.com/publications>

Jeżeli nie mają Państwo dostępu do Internetu lub potrzebują pomocy w znalezieniu informacji prosimy kontaktować się z lokalną siedzibą Narodowego Funduszu Zdrowia (NHS Board) lub telefonować pod bezpłatną infolinię NHS pod numer **0800 22 44 88** (numer telefonu testowego 18001 0800 22 44 88).

Русский RUSSIAN

Дополнительная информация доступна на других языках и в другом формате на: <http://www.healthscotland.com/publications>

Если вы не можете открыть веб-страницу или вам нужна помощь, обратитесь в местное Бюро НСЗ (NHS Board) или бесплатно позвоните в Службу Помощи НСЗ (NHS) по телефону **0800 22 44 88** (Текстофон 18001 0800 22 44 88).

ESPAÑOL SPANISH

Mayores informes se encuentran disponibles en otros lenguajes e idiomas en <http://www.healthscotland.com/publications>

Si no cuenta con acceso a internet o requiere ayuda para la consulta, contacte su NHS Board local marcando al conmutador, o marque gratis a la línea **NHS Helpline** al **0800 22 44 88** (Para textos telefónicos al 18001 0800 22 44 88).

URDU اردو

درج ذیل پتے پر دیگر زبانوں اور شکلوں میں مزید معلومات دستیاب ہیں
<http://www.healthscotland.com/publications>

اگر آپ کے پاس انٹرنیٹ کی سہولت نہیں ہے یا اس کام میں مدد کی ضرورت ہے تو، اپنے مقامی NHS Board (این ایچ ایس بورڈ) سے رابطہ کریں یا **NHS Helpline** (این ایچ ایس ہیلپ لائن) کو **0800 22 44 88** (ٹیکسٹ فون 18001 0800 22 44 88) پر مفت فون کریں۔

‘Dvi reikšmingiausios visuomeninės sveikatos intervencijos, padariusios didžiausią poveikį pasaulio žmonijos sveikatai – tai švarus vanduo ir vakcinos.’

Pasaulinė Sveikatos Organizacija

Planinė Vaikų Immunizacijos Programa

Kiekviena vakcina leidžiama atskrai į šlaunies arba rankos viršutinės dalies raumenis

Kada imunizuoti	Nuo kokių ligų apsaugo	Leidžiama vakcina
2 mėnesiai	<ul style="list-style-type: none"> Difterija, stabligė, kokliušas (mėšlungiškas kosulys), poliomielitas ir Haemophilus influenzae tipas b (Hib) Pneumokokinė infekcija 	<ul style="list-style-type: none"> DTaP/IPV/Hib Pneumokokinė jungtinė vakcina (PCV)
3 mėnesiai	<ul style="list-style-type: none"> Difterija, stabligė, kokliušas (mėšlungiškas kosulys), poliomielitas ir Haemophilus influenzae tipas b (Hib) Meningokokinė C (MenC) 	<ul style="list-style-type: none"> DTaP/IPV/Hib MenC
4 mėnesiai	<ul style="list-style-type: none"> Difterija, stabligė, kokliušas (mėšlungiškas kosulys), poliomielitas ir Haemophilus influenzae tipas b (Hib) Meningokokinė C (MenC) Pneumokokinė infekcija 	<ul style="list-style-type: none"> DTaP/IPV/Hib MenC PCV
Maždaug 12 mėnesių	<ul style="list-style-type: none"> Haemophilus influenzae tipas b (Hib) ir meningokokinė C (MenC) 	<ul style="list-style-type: none"> Hib/MenC
Maždaug 13 mėnesių	<ul style="list-style-type: none"> Tymai, kiaulytė ir raudonukė (vokiški tymai) Pneumokokinė infekcija 	<ul style="list-style-type: none"> MMR PCV
Nuo 3 metų ir 4 mėnesių iki 5 metų	<ul style="list-style-type: none"> Difterija, stabligė, kokliušas ir poliomielitas Tymai, kiaulytė ir raudonukė 	<ul style="list-style-type: none"> DTaP/IPV arba dTaP/IPV MMR
Nuo 12 iki 18 metų	<ul style="list-style-type: none"> Stabligė, difterija, poliomielitas 	<ul style="list-style-type: none"> Td/IPV
Mergaitės – nuo 12 iki 13 metų	<ul style="list-style-type: none"> Gimdos kaklelio vėžys, sukeltas Žmogaus papilomos viruso (ŽPV) 16 ir 18 tipų 	<ul style="list-style-type: none"> ŽPV (ang. HPV) (trys injekcijos, šešių mėnesių laikotarpyje)